

KMETOVALEC

Glasiło Kmetijske družbe za Slovenijo.

Izhaja 15. in zadnjega dne v mesecu.
Člani Kmetijske družbe dobivajo list
brezplačno. Cena listu za nečlane
20 Din, za inozemstvo 30 Din letno.

Posamezna številka stane 1 Din.
Uredništvo in upravnništvo je v
Ljubljani, na Turjaškem trgu št. 3.
Urejuje Viljem Rohman.

Štev. 17.

V Ljubljani, 15. septembra 1927.

Leto XLIV.

VSEBINA: Na kmetijsko razstavo v Ljubljani! — V boj proti boleznim na žitu. — Sušenje hmelja z umetno toploto. — Kmetijska razstava. — Razpršilnik „Ideal LB“. — Mlado živino na pašo. — Zakaj se ne morejo krave ubrežiti? — Nasveti pred trgatvijo. — Zasajanje praznih prostorov v gozdu. — Vprašanja in odgovori. — Iz delovanja podružnic. — Kmetijsko-šolski vestnik. — Gospodarske stvari. — Kmetijske novice. — Vestnik društva kmetijskih strokovnjakov za Slovenijo. — Uradne vesti. — Tržne cene. — Inserati.

Na kmetijsko razstavo v Ljubljani!

Ta razstava, ki se vrši od 17. do 26. septembra na Ljubljanskem velesejmu, je namenjena pred vsem našim kmetovalcem in odjemalcem naših proizvodov. Zato bi jo morali obiskati vsi sloji z dežele in mesta. Razstava obsega najvažnejše pridelke naše kmetije: sadje, mlekarske izdelke, zelenjad, med in vino, razentega pa najraznovrstnejše kmetijske stroje.

Posebno važni sta na tej razstavi razstava sadja in razstava sira, važni so pa tudi vsi drugi oddelki. **Razstavo sadja** prireja Sadjarsko in vrtnarsko društvo za Slovenijo, ki hoče s to razstavo pokazati naše najboljše sorte namiznega sadja. Hkrati pa hoče pokazati, kako je sadje sortirati in vlagati v zaboje, da odgovarja zahtevam današnje vnanje trgovine. V sadju imamo še bogate zaklade, ki jih je treba odpirati, da postanejo pristopni vnanjim odjemalcem. Letošnjo sadno razstavo bi si morali ogledati vsi naši sadjarji in člani sadjarskih podružnic. Vse sadje je razstavljeno v ameriških zabojih, v količinah povprečno po 20 kg. Letošnja razstava bodi za vzor, kako je treba namizno sadje odbirati in razpošiljati, da dobimo zanj dobre kupce in ugodne cene. Hvala ležno delo na tem polju čaka naše sadjarske podružnice po deželi, ki so poklicane, da pomagajo svojim članom do ugodnejše kupčije. Na razstavi je vsega skupaj okoli 500 zabojev sadja, razstavljenega kot vzorčno blago.

Druga zelo važna razstava je to pot **razstava sira in mleka**. Naše mlekarske zadrage se množe, z njimi vred raste tudi mlekarska industrija, ki proizvaja čim dalje več sira in masla. To kupčijo je treba dvigniti, da pridemo do lažje prodaje in do ugodnejših cen. Sirna trgovina je danes navezana izključno le na domače odjemalce. Potrebno pa je, da razširimo krog naših odjemalcev in da pogledamo čez meje domačega kraja. Naraščajoči proizvodi zahtevajo to, če hočemo z našo živinorejo naprej. Tudi ta razstava ima značaj sejma in ima kot taka privabiti številne odjemalce od blizu in daleč. Poleg tega glavnega namena ima pa tudi ta smoter, da s primerjanjem raznih bolj ali manj uspešnih proizvodov spodbuja naše sirarje k vztrajnemu napredku. Vsa prireditelja je obenem tekma za najboljše izdelke sira in masla. Razstave se udeležujejo vse naše najboljše

sirarne in mlekarne s svojimi najbolj uspešnimi proizvodi. Zato je pričakovati, da se bodo odzvali tudi številni domači in tuji odjemalci ter trgovci.

Razen teh dveh oddelkov razstave so zanimivi in poučni tudi vsi drugi oddelki imenoma zelenjadni, čebelarški, vinarski in kmetijsko-strojni oddelki, nadalje vrtnarska razstava, razstava konj itd., tako da se izplača pot v Ljubljano. Udeležimo se razstave vsi od kraja!

V boj proti boleznim na žitu!

Ogromna je škoda, ki jo povzročijo vsako leto na žitu razne glivične bolezni. Tako se je n. pr. izračunalo, da samo na Saksonskem uniči smrdljivi snet pšenice na leto v vrednosti 78 milijonov dinarjev. Leta 1924. se je moralo na Saksonskem četrtri del njiv, posejanih z ržjo vsled škode po snežni plesni preorati. Dalje se je ugotovilo, da v tej deželi zmanjšuje samo progavost pri ječmenu pridelek do 25% in prašnati snet pri ovsu celo do 60%. Ako pa bi se sploh ne uporabljala primerna protisredstva, predvsem namakanje, ki je v Nemčiji že precej udomačeno, bi razne glivične bolezni uničile na Saksonskem vsako leto do tri četrtine vsega pridelka.

Uvaževati sicer moramo, da prideluje saksonski kmet plemenitejše, dobičkanosnejše, a zato tudi občutljivejše vrste žita, vendar pa opazimo, da so tudi naša slovenska polja vsako leto močno napadena po raznih glivičnih boleznih in da utrpi vsled tega naš kmet občutno izgubo. Tej izgubi pa pridemo dandanes lahko že z raznimi sredstvi in z malimi stroški v okom.

Najbolj razširjena glivična bolezen na žitu je snet ozir. snetjavost. Z ozirom na način pokončevanja pa moramo strogo ločiti 2 vrsti snetjavosti, in sicer: 1. trdi ali zaprti snet in 2. prašnati snet. Pri prvem ostane žitno zrno ohranjeno, vendar izpremenjeno, počrnelo do žetve, pri drugem pa se zrno izpremeni v črni prah, ki se razkadi in ostane nam le prazen klas ozir. prazna lat. Pri prvi snetjavosti se nahajajo trosi, ki povzročijo bolezen **zunaj** na zrnu, pri prašnatem snetu pa se kal bolezen nahaja **globoko** v zrnu. Zaraditega mora tudi pokončevanje te bolezni biti povsem različno.

Proti prvi snetjivosti (smrdljivi snet pšenice, trdi snet ječmena in ovsa in progavost žitnega stebra) in proti **prašnatom snetu** ovsa se uporabljajo že daljšo dobo sredstva, ki imajo namen uničiti bolezenske trose na žitnem zrnju.

Mnogi kmetovalci pri nas pomešajo semensko žito še z apnenim prahom, ali celo s kravjakom in z gnojnico, vendar opozarjam, da so ta sredstva brez vsake vrednosti in je njih uporaba ne samo brezpomembna, ampak mnogokrat celo škodljiva.

Do zadnjega se je semensko žito mnogo namakalo tudi v raztopini modre galice. Vendar je dandanes uporabo tega sredstva odločno odsvetovati, ker imamo že mnogo zanesljivejša sredstva in ker galica škoduje kaljivosti semenja, ker njen učinek ni zanesljiv in ker galica uničuje **samo** smrdljivi snet pri pšenici.

Tudi namakanje semenskega žita v raztopini formalina, se je pri nas posamezno že udomačilo. Vendar tudi to sredstvo **ni v splošnem priporočljivo**, ker zelo lahko škoduje kaljivosti semena, ako nismo napravili raztopino z natančno predpisano koncentracijo. Edina prednost formalina je, da v njem namočeno seme lahko zopet pokrmimo, ako ga poprej primerno operemo v vodi. V novejšem času pa se je potom preizkusov dognalo, da je formalin vendarle najučinkovitejše sredstvo proti trdem in in prašnem snetu ovsa.

Dandanes se v boju proti snetjivosti in tudi proti drugim glivičnim boleznim z velikim uspehom uporabljajo sredstva, ki učinkujejo zanesljivo in ki ne škodujejo kaljivosti ter le-to celo pospešujejo. To so zmesi **živega srebra**, ki se uporabljajo v obliki raztopine ali pa v obliki prahu. Semensko žito z raztopino poškropimo ali pa namakamo v njej semensko blago. **Namakanje v raztopini raznih zmesi živega srebra je sicer precej nerodno, povzroča precej dela in skrbnosti, vendar je najučinkovitejši in najzanesljivejši način** pokončevanja raznih glivičnih bolezni ter je vsekakor boljše, kakor škropljenje in trenutno tudi priporočljivejše, kakor prašenje.

Prašenje ima to prednost, da povzroča manj dela, da je torej enostavnejše in da lahko izvršimo to delo tudi par mesecev pred setvijo. Vendar ima prašenje sedaj še ta nedostatek, da ni **povsem zanesljivo** in da vsled strupenosti prahu pri neprevidnem delu lahko povzroči zastrupljenje. Zaraditega je pri prašenju zavezati nos in usta. Prašenje zato ni povsem zanesljivo, ker prah, ki obdaja seme, začne delovati šele v zemlji, ko pride v dotiko z vlago. Pri veliki vlagi v zemlji, posebno pri močnem deževju pa se napravi iz prahu **preredka** raztopina, ki ne učinkuje zadostno.

Najboljša sredstva v boju proti glivičnim boleznim pri žitu so dandanes:

1. Proti **smrdljivemu snetu pšenice** (*Tilletia tritici* in *T. laevis*) in proti trdem snetu ječmena (*Ustilago Jensenii*) — Uspulun, Germisan, Salvocer in Ségetan-Neu v obliki raztopine; Porzol, Katagel in Abavit za prašenje.

2. Proti **trdem in prašnatom snetu ovsa** (*Ustilago Avenae* in *U. laevis*) — Segetan-Neu in Formol v raztopini.

3. Proti **sneti rženih bilk** (*Urocystis occulta*). Uspulun in Formol v raztopini.

4. Proti **snežni plesni rži** (*Fusarium*) — Uspulun, Salvocer, Higosan itd. v obliki raztopine.

Uspulun, Higosan in Porzol ima na razpolago tudi Kmetijska družba.

Navedena sredstva so večinoma zmesi živega srebra, torej strupeni ter ž njimi namočeno ali prašeno žito ne smemo uporabiti za hrano ali za krmiljenje.

Proti **prašnati snetjivosti pšenice in ječmena** (*Ustilago Tritici* in *U. Hordei*) je učinkovito po današnjih izkušnjah edinole namakanje v **vroči vodi**. Vendar je to izvesti zelo skrbno in po navodilih strokovnjakov, sicer trpi kaljivost. Zaraditega stori manjši kmet najboljše, ako po teh dveh boleznih napadeno žito zamenja za zdravo semensko blago.

Proti **žitni rji**, ki je tudi glivična bolezen, na žalost še nimamo zanesljivega sredstva. Priporoča se edinole sejati take vrste žita, ki so odporne proti tej bolezni. Razvoj rje pospešujejo tudi mokre lege, pregosta setev, preobilno dušičnato gnojenje in bližina češminovih grmov. V boju proti rji je torej izključevati vse te činitelje, ki pospešujejo njen razvoj.

Glede uporabe posameznih navedenih sredstev in glede izvršitve namakanja in prašenja dobe lahko vsi zanimanci podrobna navodila pri pristojnem okrajnem kmet. referentu ali pa pri Kmetijski družbi.

Bliža se čas setve — sledite tudi vi kmetovalci primeru kmetovalcev v naprednejših krajih in obvarujte svoje žito z namakanjem ali prašenjem pred okuženjem po raznih glivičnih boleznih! Škoda, ki jo povzroča posebno snetjivost na našem žitnem polju, je vsako leto očitnejša.

Fr. Wernig.

Sušenje hmelja z umetno toploto.

Prof. inž. Vinko Sadar.

Če je za časa branja hmelja deževno vreme, se hmelj pri naravni toploti zelo počasi suši, lahko celo izgubi lepo barvo in pordeči. Če nimamo obširnih prostorov za sušenje, moramo prenehati z branjem, kar pa ne velja. V krajih z deževnim vremenom so zgradili prve hmeljne sušilnice.

Pri sušenju z naravno toploto so nam potrebna velika poslopja in sušenje gre pri vsem tem še zelo počasi izpod rok.

To so glavni vzroki, da so hmeljarji opustili sušenje pri naravni toploti in prešli na sušenje z umetno toploto, t. j. s toplim zrakom.

Topli zrak more vsrkati mnogo več vlage kot hladni. Tako n. pr. vsebuje 1 m³ zraka pri 25° C 22 g vode, pri 35° C že 35.4 g, pri 50° C pa celo 82 g vode. Iz tega bi mogli sklepati, da bo za hmeljarja tem bolje, čim bolj bo zakuril. Toda tako ne gre, kajti hmeljna moka ne prenaša visoke vročine. Pri toploti nad 40° C postanejo smole v hmeljni moki težje razkrojne, za pivovarstvo neprikladne in eterično olje, ki daje pivu aromo, se izgubi: storžki postanejo vrhutega rdečkasti in že na zunaj opozarjajo kupca. **Najvišja dopustna toplota v sušilnici je 37—40° C.** Pri Fruwirthu naj se toplota suče **okoli 35° C.** To toploto merimo v najspodnejši plasti hmelja (na najspodnejši lesi). Pod to lesu je topleje, nad njo je hladneje.

Topli zrak pa ne bi dovoljno sušil, če se ne bi hitro izmenjeval. Kajti topli zrak se prav hitro zasiti z vodnimi hlapci. Zasičeni zrak je treba odvesti, na

Od 17. do 26. septembra 1927

KMETIJSKA RAZSTAVA

s trgovskim značajem v Ljubljani

- 1. Sadna razstava v zvezi s sadnim sejmom.**
- 2. Zelenjadna razstava s prodajo povrtnine.**
- 3. Mlekarska razstava v zvezi s sejmom za sir in maslo.**
- 4. Čebelarska razstava v zvezi s prodajo medu, voska in čebelarskega orodja.**
- 5. Vinska razstava s prodajo sortnega in buteljskega vina.**
- 6. Kmetijsko - strojna razstava.**

Poleg kmetijske razstave se vrši tudi vrtnarska razstava in razstava konj.

Razstava plemenskih konj v Ljubljani. Prilikom Pokrajinske razstave „Ljubljana v jeseni“ od 17.-26. septembra t. l. se vrši v nedeljo, dne 25. septembra razstava plemenskih konj za Slovenijo. Razstava obsega zdaleka nad 100 najlepših konj, ki so porazdeljeni v sledeče skupine: toplokrvne kobile z žrebeti, mrzlokrvne kobile z žrebeti, plemenske toplo in mrzlokrvne kobile brez žrebet, tri in štiriletne toplokrvne žrebice, mrzlokrvne žrebice, dveletne toplokrvne žrebice, dveletne mrzlokrvne žrebice, enoletne toplokrvne žrebice, enoletne mrzlokrvne žrebice, toplokrvni žrebci, mrzlokrvni žrebci, gospodarski konji in državni žrebci.

S permanentno legitimacijo, ki stane 30 Din, je združena polovična vožnja in poljuben vstop v vse razstave.

Kmetovalci udeležite se v velikem številu kmetijske razstave!

njegovo mesto naj pride sveže razgreti zrak. V sušilnici skrbimo torej za hitro segrevanje zraka in za dober prepih!

Kakšna je hmeljna sušilnica?

Da moremo razumeti sušenje hmelja v sušilnici, se moramo seznaniti z njo samo. Ne nameravam natančno opisovati stroja hmeljne sušilnice, ki je pri raznih sistemih tako različen, pač pa le bistvena načela, ki so pri vseh sistemih enaka.

Hmeljna sušilnica je v bistvu večji ali manjši obzidani prostor, višji kot širši, torej v podobi stolpa. Na dnu je vzdignjena peč. Kurilni plini (plamen) so napeljani po dolgih zavitih železnih ali zidanih kurilnih ceveh (rovih), da oddajo (izžarijo) čimveč svoje toplote, preden uidejo skozi dimnik v zrak. Kurilne cevi končajo v dimniku. Precej visoko nad kurilnimi cevmi je pritrjena lesa za hmelj. Nekateri sistemi imajo le eno lesa, pri nas razširjene sušilnice pa imajo 2—4 lese. Te lese ležijo ena vrhu druge in so tako razsežne, da sušilnico navzgor čisto zaprejo. Na strehi sušilnice se nahaja vzdušnik, ki odvaja topli zasičeni zrak.

Pod kurilne cevi se izlivajo rovi, ki dovajajo hladni, mrzli zrak, ki zadene ob kurilne cevi, se se-

greje, dviga, prerije skozi vlažni hmelj, ki leži na lesah, se pri tem zasiti in uhaja skozi vzdušnik na prosto. Čim večji je prepih, tem hitreje se ob stalni najboljši toploti hmelj suši. Prepih je odvisen od vremena: ob vetrovnem vremenu je večji, v deževnih, oblačnih, meglenih dneh slabši: uravnavamo ga z zračilnimi napravami tako, da uhaja skozi vzdušnik le zasičeni zrak, kajti drugače nam gre lahko preveč toplote v izgubo in sušilnica se preveč ohladi.

Mrežasta dna les so tako urejena, da se sučejo kot deščice na polknicah. Pod lese se v novejših sušilnicah porinejo škrinje na kolescih, ki tečejo po tiru. V te škrinje (vagončke) stresejo osušeni hmelj.

Vsaka sušilnica za hmelj mora zadostiti sledečim glavnim zahtevam: Peč mora biti čisto zaprta, dim in kurilni plini ne smejo priti med hmelj. Hmelja ne sme zadevati neposredna izžarevajoča toplota, zato mora biti prva lesa precej (vsaj 2 m) visoko nad kurilnimi cevmi, ali se pa toplota s posebno napravo (pločevinastimi ali glinastimi razdeljevalci v obliki strehe) odvraca od hmelja, ali je pa peč ločena od sušilnice s stropom ali zidom, skozi katerega prihaja segreti hmelj skozi luknje. Nad kurilnimi cevmi more biti mreža, ki prestreže padajoče

storžke. Preprih mora biti stalen, pod pečjo mora biti priprava za uravnavanje dotoka mrzlega zraka. Nad pečjo ne sme prihajati v sušilnico mrzel zrak. Peč mora imeti pripravo za regulacijo toplote. Segreti zrak ne sme nikjer uhajati, temveč le skozi hmelj na lesah v vzdušnik. Nikdar in nikjer v sušilnici se ne sme zgoščevati vlaga iz zraka.

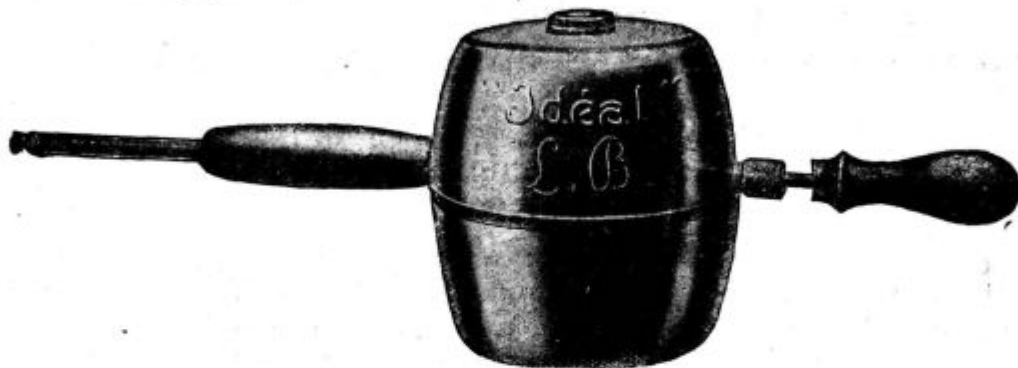
Razpršilnik „Ideal L B“.

Zatiranje živalskih škodljivcev in boj z neštetimi boleznimi na sadnem drevju, na vrtnih in kmetijskih rastlinah je tako neogibno potreben kakor gnojenje in obdelovanje. Toda vsako še tako izvrstno sredstvo, ki ga uporabljamo v tem boju, je brez pomena, ako nimamo **priprave**, s katero bi to-

Razpršilnik „Ideal L B“ se dobi v štirih velikostih, in sicer ročni, kakor kažeta sliki za $\frac{1}{2}$, 1 in 2 litra, ter nahrbtnni za 12 litrov. Vsi so izdelani iz poliranega bakra. Ročni se dobe tudi poniklani. Ročni so po 200—230 Din (po velikosti), nahrbtnni pa stane 620 Din. V zalogi jih ima uredništvo „**Sadjarja in vrtnarja**“ v Ljubljani, Langusova ul. 21.

Mlado živino na pašo.

Mnogo se je že govorilo in pisalo o tem, kako je paša za mlado živino koristna in potrebna. Vendar se naši živinorejci še vedno premalo zanimajo za ta važen pogoj dobre vzreje. Vse premalo se še zavedajo, kakšno škodo si delajo s tem, da mlade

Pod. 33. Razpršilnik „Ideal L B“.

zadevne tekočine pravilno **razpršili** po rastlinah. Zato pa je vpeljanih mnogo raznih takih priprav,

Pod. 34. Delo z razpršilnikom „Ideal L B“.

ki bolj ali manj ustrezajo svojemu namenu. V zadnjem času je prišel v promet nov izvrsten razpršilnik z imenom „**Ideal L B**“, ki se odlikuje po izredni ročnosti, solidni izdelavi in pa posebno s tem, da razprši tekočino v **najmanjše kapljice**, ki se **kakor megla** vležejo po rastlinah.

Razpršilnik „**Ideal L B**“ s pridom služi v vseh kmetijskih panogah, kjer je treba uporabljati kakršnokoli tekočino proti zajedalcem, posebno v vrtnarstvu, sadjarstvu, vinarstvu, pa tudi pri poljskih rastlinah. Prav tako je jako priročen za razkuževanje hlevov, svinjakov, kurnikov, čebelnjakov itd. V cvetličnjakih in stanovanjih razpršujemo z njim vodo, da dosežemo potrebno zračno vlago itd.

živali enostavno privežejo k jaslim in jih takorekoč obsodijo, da morajo ves čas svoje mladosti prebiti pri jaslih, kjer jim je onemogočeno vsako izdatnejše gibanje, ki jim je za zdrav in uspešen razvoj tako nujno potrebno. Zato pa tudi ni nič čudnega, če nam naš plemenski naraščaj ne uspeva tako, kakor bi želeli, četudi ga sicer morebiti dobro krmimo. Mlada živina potrebuje poleg dobre oskrbe tudi svežega zraka in prostega pregibanja, da si utrdi zdravje in okrepi ude; vsega tega pa nima, če je v hlevu priklenjena.

V vsakem, še tako vzornem hlevu je vendarle gnoj in gnojnica, ki se razkrajata in kvarita zrak, da nikoli ne more biti tako čist in dober kakor zunaj v prosti naravi. Naj bo hlev še tako zračen in moderno urejen ter dobro oskrbovan, so v njem vendarle vedno razni plini, ki vplivajo kolikortoliko neugodno na zdravje mladih živali; kako pa je v tem oziru v starih, temnih, nezračnih, netlakovanih in zanemarjenih stajah, kakršnih je še povsod dovolj, si lahko mislimo. Zato je pa tudi živina, ki je morala svojo mladost prebiti zaprta v takih prostorih, tako pogosto slabega zdravja, mehkužna in podvržena raznim boleznim. Koliko lepih mladih živali dobrega pokolenja, od kojih se je pričakovalo, da se bodo razvile v dobro plemensko živino, se je že na ta način pokvarilo. Koliko telesnih napak in hib smo že povzročili pri mladi živini sami, ker smo jo preveč zapirali v hleve.

Kaj pogosto se vidi n. pr. živali, ki bi bile prav lepe, če bi ne imele tako vdrtega ali vleknjenega hrbta. Zakaj so take, kaj je temu vzrok? Slab hlev. V mladosti so morale jesti v hlevu iz previsokih jasli, ali celo iz takomenovanih lestev ali „gar“ ter se preveč vzpenjati z glavo in vratom navzgor, vsled

česar se jim je hrbtenica premočno pobešala in navzdol krivila ter končno hrbet tako pokvaril.

Druge zopet vidimo, ki imajo ravno nasprotno napako, namreč vzbočen ali grbast hrbet. Kaj pa je temu vzrok? Zopet hlev, oziroma prekomerno ležanje v hlevu, posebno še pri slabši krmi. Mlada žival, ki raste, potrebuje — kakor je znano — za svoj razvoj obilo redilnih snovi, v slabi krmi jih je pa le malo, zato jo mora použiti toliko več. To pa povzroči, da se ji poveča vamp, ki med ležanjem pritiska na hrbtenico ter jo odspodaj navzgor krivi, tembolj, čim večji je. Ker taka žival, ki postane navadno tudi bolj topa in lena, vsled težkega vampa in slabih nog, v hlevu najrajše leži, se mlada hrbtenica, ki še raste, med ležanjem vzraste izbočeno in žival postane grbasta. — Če pa mora taka žival še jesti iz previsokih jasli, pa lahko dobi tudi obe dve napaki, namreč: najprej za oplečjem vleknjen, za tem pa še vzbočen hrbet. Vleknjen zaradi previsokih jasli, vzbočen zaradi preobitega ležanja s prepolnim vampom, ki hrbtenico ne krivi navzgor tam, kjer je preveč vleknjena, da bi jo poravnaval, ampak bolj zadaj, kjer dela novo napako.

Pogosto se primeri, da nad leto stare živali in to tudi take, ki jih nameravajo rabiti za plemo, ves čas svojega življenja sploh še niso prišle iz hleva, kjer so morale živetariti v slabem zraku, na gnoju in mokroti, pomanjkljivo oskrbovane itd. Poleg drugih slabih posledic take reje vidimo pri teh živalih, da so jim parklji — ki se ves čas niso nič obrabljali — narastli do neverjetne velikosti ter postali spodaj kar votli, noge pa bolj ali manj ohromele, tako da uboge živali večkrat niti hoditi ne morejo in jih morajo dati mesarju, z izgubo na ceni, kar vse bi se bilo s primernejšo vzrejo kaj lahko preprečilo.

Takih primerov je še mnogo, toda naj zadostujejo navedeni, ki so zelo pogosti in značilni.

Sicer imajo slabi uspehi pri vzreji mlade živine lahko različne vzroke, vendar se more reči, da eden glavnih vzrokov pri naši živini tako pogostih prešibkih nog, slabih parkljev, ozkih prsi in zato slabotnih pljuč, neravnih hrbtov, prevelikih vampov ter sploh slabo razvitega života je v tem, ker je morala v času rašče in razvoja mirovati v hlevu, pri čemur je trpela njena utrjenost in odpornost proti obolenju ter so ji premalo rabljeni udje in deli telesa ostali slabo in nepravilno razviti, ali pa so se celo pokvarili.

Vsega tega se nam ni treba bati pri živini, ki je vzrastla na prostem, na paši. Le pogledimo jo kako dobro se počuti v prosti naravi. Kako veselo teka in poskakuje, se peha in motovili, ne da bi jo kdo silil. Kako je vsa živa in srečna in to ne samo mladina, ampak tudi starejše živali pogosto kaj rade poskočijo. Zakaj? — Pač zato, ker jim pregibanje, tekanje, skakanje ugaja in dobro stori, ker se počutijo po njem, četudi morebiti nekoliko utrujene, vendar bolj sveže in čvrste.

Pregibanje, delo, napor pospešuje življensko presnavljanje v prizadetih organih; ono draži in poživlja njih življensko delovanje ter jih — dokler ni pretirano — krepi in jači v razvoju; dočim prekomeren počitek povzroča ravno nasprotno.

Zato pa vun z živino iz hlevov, na pašo, ki je najbolj naraven, najcenejši in na dobrih pašnikih tudi najboljši način reje. Tudi mlada teleta spuščajmo vsak dan na prosto, vsaj za nekaj časa; nad pol leta

star naraščaj pa se počuti in razvija najbolje na dobri paši.

Res je sicer, da nimamo povsod na razpolago dovolj dobrih pašnikov, toda z dobro voljo se da mnogo doseči. Vsaj za mlado živino je večinoma povsod mogoče prirediti, četudi majhne pašnike, ali vsaj primerna tekališča, v katerih se lahko poljubno pregibajo.

Nastopil je čas **jesenske paše po travnikih**, ki sicer res ni tako dobra kakor spomladanska in poletna, ki pa vendar mnogo zaleže. Izkoriščajmo jo — na dobrih suhih travnikih — tudi za mlado živino. Privoščimo jo tudi mlademu naraščaju in prepričali se bomo, da se nam bo to prav dobro obneslo. Na paši si bo mlada živina ne le utrdila zdravje in se obvarovala napačnega razvoja života, temveč celo napake, ki jih že ima, vsled neprave hlevske reje, se bodo na paši znatno zboljšale in zmanjšale, največkrat pa tudi popolnoma izginile. Mnogokrat je zadostovalo že par mesecev jesenske paše po travnikih, da se je mladi živini hrbet poravnal, noge utrdile, telo okrepilo in splošno stanje izboljšalo.

Marinček.

Zakaj se ne morejo krave ubrejšiti?

Naši ljudje še splošno mislijo, da je kužno vnetje sramnice največ krivo, da se krave ne ubrejšijo. To mišljenje so nekaj časa tudi strokovnjaki zastopali. Pozneje so razni praktični živinozdravniki (n. pr. Albrechtsen) in profesorji veterinarskih šol (Reisinger, Miessner, Žužek) dokazali, da povzročajo bolezn sramnice samo mali odstotek jalovosti pri kravah, dočim se največji odstotek krav ne ubrejši zaradi raznih napak na maternici in na jajčnikih.

Tako je n. pr. profesor Richter ugotovil pri kravah, da se 72% jalovih krav ni moglo ubrejšiti vsled bolezni maternice, 19% pa vsled bolezni na jajčnikih in samo 5% vsled kužnega vnetja sramnice. Pri 4% pregledanih krav ni mogel ugotoviti vzroka jalovosti (sterilnosti).

Do sedaj smo pri nas večinoma zdravili samo sramnico, ki je razmeroma najmanj kriva jalovosti krav. Iz prej navedenega sledi, da moramo dosejati način zdravljenja jalovosti temeljito izpremeniti. Vso našo pozornost moramo posvetiti maternici in jajčnikom. Bolezni teh organov ne morejo ugotoviti in zdraviti živinorejci sami, marveč je treba poklicati **veščega** živinozdravnika. Če zdravijo kmetovalci sami tako živino, se jim lahko pripeti, kakor se je pripetilo onemu živinorejcu, ki se pritožuje v 52. vprašanju „Kmetovalca“ od 30. junija t. l., da mu je krava pred letom zvrгла in da se ni popolnoma otrebila, vsled česar se ji je vso zimo iz sramnice izcejal gnoj. Dasi je gospodar sramnico pridno ves čas izpiral z 1% lizolovo vodo, se ni krava vse leto pojala. Seveda krava se ni mogla pojati, ker je gospodar izpiral sramnico namesto maternice, katera je bila v tem slučaju bolna. Zgodilo se mu je kakor tistemu, ki je usta izpiral, da mu želodec ozdravi. On je zdravil sramnico, ker je videl, da se iz sramnice izceja gnoj. Bolezni maternice ni mogel spoznati, ker je maternica skrita. Da bi bil poklical izkušenega živinozdravnika, bi si bil prištedil mnogo truda in verjetno bi se bila dotična krava že otelila.

Jalovost je razširjena po vsej Evropi. Ne varajmo se, tudi pri nas je ista zelo razširjena. Da je res tako, sklepam iz dejstva, ker so nekateri okrajni odbori določili precej visoke denarne zneske za nakup „Bissulina“, s katerim zdravijo kužno vnetje sramnice, za katero živinorejci mislijo, da je glavni vzrok jalovosti.

Z ozirom na to, da jalovost provzroča silno škodo na zarodu (teletih) in mleku, bi bilo nujno potrebno, da se za to zainteresirajo vsi merodajni faktorji. V prvi vrsti bi se morali nekateri živino-zdravniki poglobiti v to poglavje. Bilo bi potrebno, da se zato specializirajo.

Veter. Cek.

Nasveti pred trgatvijo.

Letos dozoreva grozdje tako lepo, kakor že dolgo let ne. Marsikaterega vinogradnika bo to zapeljalo, da bo grozdje prezgodaj potrgal in to v lastno škodo. Vkljub temu, da grozdje lepo dozoreva, moramo z glavno trgatvijo odlašati ter vztrajati, dokler grozdje popolnoma ne dozori.

Dokler je trta zelena in dokler pecelj grozdja ne oleseni, se tvori sladkor v njem. Skušajmo pridelati čim slajše grozdje in mošte. Če nastopi slabo vreme, pa podbirajmo. Strah, da bodo vse muhe, ose, tiči itd. pojedli in da bo grozdje segnilo, naj nas ne plaši, imejmo vedno pred očmi, da moramo letos pridelati dobro vino, kajti take priložnosti ne bo izlepa. Pri nekaterih sortah (laški rizling, žametna črnina itd.), opazamo ponekod kar cele nedozorele grozde in pa nedozorele jagode. To bo treba na vsak način ločiti od dozorelih. Slično bomo tudi napravili z bolnim in nagnitim grozdom. To bomo posebej spravili in uporabili za domačo pijačo. Tako ravna razumen vinogradnik, ki skuša spraviti vse, kar je najboljšega, v denar. Imeti moramo tudi vso vinsko posodo, sploh vse orodje in vse priprave, ki pridejo z vinom v dotiko, popolnoma čiste in snažne.

Iznebimo se tudi razvade, da bi tratili letošnje vino nepotrebno. Kako nespametno je, če porabimo preveč vina za delavce! Kakšno potratu bi to pomenilo pri letošnjem vinu, si lahko vsak sam izračuna. Napravimo si rajše dovolj domače pijače ali petijota. Kako se dela dober petijot, je bilo že večkrat v „Kmetovalcu“ opisano. Glavno je, da je grozdje pečljano, da tropine na zraku ne porjave in se posuše, da niso preveč stisnjene in da se čimprej zalijejo z oslajeno vodo. Navadno vzamemo 6 kg sladkorja na hl vode, navadno pa 8 do 10 kg.

Tako pijačo se pusti 2 do 3 dni med večkratnim mešanjem v kadi kipeti. Paziti je treba, da se trop na vrhu segreje.

Premnogokrat se pritožujejo nekateri vinogradniki na tatvino zlasti tam, kjer je bilo že deloma grozdje potrgano. Naloga vinogradnikov je, da zastražijo svoje vinograde; kako, je njihova stvar, oziroma stvar županstev.

Skrbimo tudi, da bodo mošti končno dobro in hitro pokipeli. Naročimo si vsled tega pravočasno čiste droži od drž. poskusne kontrolne stanice v Ljubljani ali Mariboru. Kipelna klet naj bo snažna in topla, vsaj 15° C, kajti zelo važno je, da mošti brezhibno in gladko pokipe.

Fr. Kafo!

Zasajanje praznih prostorov v gozdu.

Po naših kmetijskih gozdovih je marsikateri prostor prazen in neizrabljen. Namesto koristnega drevesja raste plevel in ničvredna šara. To vidimo v gozdih, ki so zredčeni vsled izsekavanja posameznih dreves, posebno pa še tam, kjer se je kak prostor čisto posekal. Takih prostorov ne smemo puščati v nemar, kakor se to rado pri nas godi. Če ni po takih mestih zadosti naravnega naraščanja, jih moramo sami zasajati. Gozd bodi dosti zaraščen. Po praznih prostorih se kvari vrednost zemlje in gozda.

Take prazne prostore je zasajati jeseni ali pa spomladi. Bolje pa opravimo to delo spomladi, ker so spomladni nasadi bolj varni in bolj uspešni. Jesenski saditvi lahko škoduje zimski mraz (srež), ki rahlja in privzdiguje zemljo in z njo vred tudi korenine, ki ostanejo potem s svojim zgornjim koncem gole. Če imamo jeseni dosti časa, je dobro, če pripravimo take prostore za pomladno saditev s tem, da jih očistimo in otrebimo plevela, da gre spomladi vsa saditev hitreje izpod rok. Pa še nekaj drugega lahko storimo jeseni. Če je gozdna zemlja težka ilovica, napravimo potrebne jamice za saditev lahko že jeseni. To bo marsikomu kazalo že zaradi tega, ker ima jeseni dosti časa, spomladi mu ga pa primanjkuje, ker ima v tem času druga nujna dela. V izkopanih jamicah se težka zemlja zrahlja in vsa saditev se s tem spomladi močno pospešuje.

Že jeseni se je pobrigati tudi za potrebne sadike, ki jih moramo naročiti iz ene ali druge gozdne drevnice, če jih nimamo doma. Take sadike moramo poiskati dovolj zgodaj, ne pa šele takrat, ko jih je treba saditi in ko jih že nikjer več ne dobimo. Taka zamuda s priskrbo potrebnih sadik se vedno maščuje. Dober gospodar ne bo trpel praznih prostorov v gozdu.

R.

VPRAŠANJA IN ODGOVORI.

Na kmetijsko - gospodarska vprašanja odgovarja družba le svojim udom, ki so podpisani s polnim imenom. Za odgovor je priložiti 3 Din (v znamkah) za stroške.

Vprašanje 67. Kaj je vzrok, da se na kisu iz sadja, odtočenemu v steklenice, napravi na vrhu mrena in se tudi kis v kratkem skali in postane voden? (J. S. v K.)

Odgovor: Da se kis kvari, je krivo pri Vas najbrže to, ker imate premrzlo klet in ker hranite kis v zaprti posodi, kamor zrak nima dostopa. V tem slučaju se namreč napravi na površju tekočine kan namesto očetne kožice, ki predvsem ovira in brani, da bi se očetni bakteriji mogli razviti. Kan sam na sebi dela iz alkohola vodo in ogljikovo kislino, katera spotoma uhaja. Kratko rečeno: iz vina se dela voda namesto kisa. Tekočina postane potem motna ter se popolnoma pokvari. Pri napravi kisa je treba vsekdar upoštevati sledeče pogoje: 1. Da imamo ne premočno alkoholno pijačo na razpolago (vino, mošt), 2. da se očetni bakteriji razvijajo, je potrebna gorkota (25—30%), 3. omogočiti moramo dostop zraka k tekočini z morebitnim pretakanjem ali pa moramo imeti posodo odprto in ne prepolno.

K.

Vprašanje 68. Kdaj naj sejemo pečke za divjake, kako globoko in v kakšno zemljo? (I. D. v P.)

Odgovor: Pečke sejemo v jeseni ali spomladi; to je zavisno predvsem od časa in še od drugih okoliščin. Ako so na vrtu miši ali voluharji, je bolje, da sejemo šele spomladi. Pečke

moramo shraniti čez zimo v kaki posodi (loncu, zaboju) med vložnim peskom. Temu delu pravimo stratificiranje. Vse skupaj potem shranimo na varnem prostoru, ali v kleti ali pa tudi na vrtu na kakem senčnatem prostoru, kjer jih kratkoma zakopljemo plitvo v zemljo. Seveda je treba posodo varno pokriti. Naravneje je seveda, da sejemo pečke v jeseni. Pečke sejemo, kakor žito, kar na široko. Pravilneje pa je, da jih sejemo lepo v vrste. Zemljo moramo pripraviti tako, kakor je običajno za vrtno zelenjad, torej: dobro jo je preštihati, zrahljati in poravnati. Pečke sejemo kvečkemu 2 do 3 cm globoko v 20 cm široke vrste ter jih pokrijemo s fino prstjo ali kompostom. Zavarovati moramo tudi pečke, da jih kokoši ali ptiči ne razbrskajo ali pojedjo. V tem primeru je najbolje, da pokrijemo grede s smrekovimi vejami ali s trnjem. Ako je zemlja suha, je gredice zaliti.

K.

Vprašanje 69. Ali je priporočljivo sejati pšenico v deteljšču in katero umetno gnojilo naj rabim, ker ne bom imel hlevskega gnoja? (Fr. S. v V.)

Odgovor: Deteljšču je prav ugoden prostor za pšenico. Po raznih krajih jo sejejo splošno po detelji, pri nas pa radi po kaki gnojni okopavini, krompirju itd. Izmed umetnih gnojil Vam priporočam v tem primeru **mešano umetno gnojilo**, ki vsebuje vse najvažnejše hranilne snovi.

R.

Vprašanje 70. Naša mlekarica oddaja članom in tudi nečlanom siratko in posneto mleko. Kakšno krmilno vrednost ima siratka in posneto mleko, da znamo pravilno oceniti vrednost siratke in mleka? (K. Z. v Š. pri Z.)

Odgovor: Razni krmilni poskusi so pokazali, da je redilno razmerje med mlekom, posnetim mlekom in siratko 1 : 2 : 4, to se pravi, da zaležeta pri krmiljenju 2 l posnetega mleka toliko, kakor 1 l neposnetega ali polnega mleka, in da zaležejo 4 l siratke za 1 l polnega ali 2 l posnetega mleka. Denarna vrednost se pa ne ravna točno po tem razmerju, ampak precej splošno po drugih običajih. Če znaša cena za 1 mleka n. pr. 2 Din, je cena 1 l posnetega mleka običajno 50 par in cena 1 l siratke 25 par. Razmerje v cenah bi znašalo torej 1 : 4 : 8. Porabna vrednost posnetega mleka in siratke je navadno višja kakor je denarna vrednost.

R.

IZ DELOVANJA PODRUŽNIC.

Kmetijska podružnica v Sromljah je zborovala 24. julija. Od 27 članov je bilo 16 navzočih. Delegatom je bil izvoljen M. Sottler, na kar je sledilo predavanje družbenega zastopnika Kafola o raznih perečih vprašanjih kmetijstva, kar so zborovalci hvaležno vzeli na znanje.

Kmetijska podružnica Sv. Lenart pri Vel. Ned. je zborovala 14. avgusta. Od 29 članov je bilo 15 navzočih. Iz računskega zaključka je povzeti, da ima podružnica 1034 Din gotovine. Delegatom je bil izvoljen Al. Janžekovič. Pri slučajnostih se je sklenilo, da naroči podružnica stroj za čiščenje žita.

Kmetijska podružnica v Semiču je zborovala 15. avgusta. Od 36 članov je bilo 11 navzočih. Podružnica je priskrbovala članom galico in umetna gnojila in je nabavila nov sadni mlin. Podružnica je imela 2175 Din dohodkov in 1605 Din stroškov. Pri nadomestni volitvi je bil izvoljen za odbornika Ant. Oven, za delegata pa Jos. Mihelčič. Pri slučajnostih se je sklenilo nakupiti razne potrebščine kakor 1 trokar, 2 požiralniške cevi itd.

Kmetijska podružnica Gorje pri Bledu je zborovala 7. avgusta t. l. Od 101 članov je bilo 22 navzočih. Iz računskega zaključka je povzeti, da je imela podružnica 11.359 Din dohodkov in 10.828 Din stroškov. Za delegate so bili izvoljeni: Ant. Demšar, župnik, Jan. Slivnik in Jak. Jan. Nazadnje se sprejme predlog, da se za vasi Zasip in Višelnica kupi po ena travniška brana.

KMETIJSKO-ŠOLSKI VESTNIK.

Vrtnarski tečaj na Grmu. Trodnevnega tečaja, ki se je koncem avgusta vršil na grmski kmetijski šoli, se je udeležilo okrog 50 oseb, največ učiteljic in učiteljev. Predavala sta prof. inž. Jeglič o jesenskih setvah zelenjadi in o cvetličah ter strok. gospod. učiteljica Franja Sušnikova o konserviranju povrtnine. Pouk je vzbudil mnogo zanimanja. Takih tečajev bi bilo še treba!

Jesenski poučni tečaji o vinarstvu se bodo vršili od 3. do 6. oktobra 1927. pri državnih trtnicah in drevesnicah v 1. **Pokrah**, p. Limbuš pri Mariboru in 2. **Kapeli**, p. Slatina Radenci. Delovni program za tečaje je ta-le: a) pripravljanje in čiščenje posode za trgateg; b) merjenje sladkorja in kisline v moštu; c) o trgatvi, pecljanju in maščenju grozdja; č) o izboljšanju vinskega mošta v slabih vinskih letinah v mejah zakona; d) o pogojih pravnega vrenja; e) o napravi belega in črnega vina; f) o pretakanju, umetnem čiščenju in filtriranju (precejanju) vina; g) o pogojih, ki jih morata izpolnjevati kurilnica in dobra klet; h) o važnejših boleznih vina: cikavost, vinski kan, vlečljivost, zavrelca in dr., njih odvracanje in zdravljenje; i) konserviranje svežega grozdja in sadja; j) sušenje sadja in grozdja; k) konserviranje sadja in zelenjave s steriliziranjem kakortudi konserviranje mošta (vino brez alkohola); l) ravnanje s kletnimi pripravami in njih pravilno oskrbovanje in m) o kuhanju žganja in tropin. — Vsak udeleženec tečaja dobi prosto prenočišče in dnevno 10 Din kot prispevek za prehrano. Ob koncu tečaja dobe odlični tečajniki nagrado, obstoječo v orodju. Tečaji so namenjeni v prvi vrsti kmetiskim in viničarskim mladeničem, pa tudi drugim, ki se hočejo udeležiti tečajev na lastne stroške. Kdor se želi katerega navedenih tečajev udeležiti, se mora čimprej, najpozneje pa do 28. septembra 1927. ustno ali pisмено prijaviti pri upravniku trtnice in drevesnice, kjer želi tečaj obiskovati.

Sprejem gojencev v kmetijsko šolo na Grmu se ima zaključiti s 15. septembrom t. l. Po dosedanjih direktnih prijavah in po poročilih posameznih okrajnih glavarstev so za I. tečaj zimске šole vložene prošnje za vsa prostá in plačujoča mesta in bi bile nadaljnje prošnje za ta oddelek brezpomembne. Prav tako so zaključene že tudi prijave pri okrajnih glavarstvih za brezplačne učence celoletne šole. Opozarjamo pa, da je na zavodu še na razpolago do 8 privatnih (plačujočih) mest v celoletni šoli. Ker je oskrbnina izredno majhna in znaša le 150 Din na mesec in ker ima celoletna šola znatne prednosti pred zimsko, priporočamo posestnikom, ki žele svoje sinove strokovno izšolati, da porabijo priliko in **takoj**, najpozneje pa do 20. septembra vložijo prošnjo po navodilih, objavljenih v „Kmetovalcu“ z dne 15. avgusta t. l., na ravnateljstvo spec. kmetijske šole na Grmu pri Novem mestu.

Nova kmetijsko-gospodinska šola v Kranju. Šolske sestre v Kranju otvorijo s tekočim šolskim letom kmetijsko-gospodinsko šolo, v katero sprejemajo gojenke, ki so dovršile ljudsko šolo in so izpolnile 16. leto. Prvi zimski šestmesečni tečaj se prične 15. oktobra leta 1927. Pouk je slovenski in obsega sledeče predmete: verouk, gospodinjstvo, vzgoje-slovje, računstvo, spise, živinorejo, zdravstvo, mlekarstvo, vrtnarstvo in uporabo sadja. Poleg tega se poučuje kuhanje, šivanje, pranje, likanje in vsa v gospodinjstvo spadajoča dela. V zavod sprejeta dekleta plačajo mesečno za stanovanje, hrano, kurjavo in razsvetljavo 500 Din; pouk sam pa je brezplačen. Nekolekovani prošnji je priložiti krstni list, zadnje šolsko spričevalo, zdravniško spričevalo, zavezo pismo staršev ali njih namestnikov, da bodo plačali vse stroške šolanja in obvezno pismo gojenke, da se bo ravnala po hišnem redu. Prošnjo je nasloviti na vodstvo kmetijsko-gospodinske šole v Kranju, kjer se dobe na željo potrebne informacije.

GOSPODARSKE STVARI.

Pozor županstva in posestniki! V novejšem času je opaziti, da razna privatna podjetja, litografski zavodi, risarji, občinski tajniki itd. poskušajo izdelovati in napravljati najrazličnejše mapne kopije, občinske in privatne posestne mape, izvlečke iz posestnih listov in parcelne zapisnike. Kje in kako dobivajo tozadevne pripomočke, je neznano. Ampak znano in ugotovljeno je, da so povečini taka dela „šund“, posebno pa mape in kopije prav slabo izvršene in nerabne. Dragi pa so ti prepisi operatorov katastra tako, da običajno presegajo za 50—150% pravilno zaračunane stroške. Dostikrat so pa ti ljudje samo posredovalci in si zaračunajo mastne provizije. Zato opozarjamo interese in naročnike, naj ne naročajo katastrskih operatorov (map) pri raznih navedenih firmah, ker prejmejo slabo izdelane in nerabne stvari, plačajo pa previsoke pristojbine. Prepise katastrskih operatorov, zlasti mape celih občin, mapne kopije, posestne mape in parcelne zapisnike je naročiti **edino pri katastralnem mapnem arhivu v Ljubljani** ustno ali pisмено; vnanji naročniki pa lahko naročajo potom okrajnih katastrskih uprav (potom geometrov). Le v katastralnem mapnem arhivu se delo strokovno, točno in pravilno izvršuje in primerno zaračuna po stalnem tarifu. —

I. P.

Rejska zveza za rjavo živino (stvorjavo planinsko živino) na Avstrijskem Štajerskem v Gradcu je izdala letno poročilo, iz katerega je posneti, da je bilo za kontrolno molžo vpisanih 95 gospodarskih obratov in 2094 krav, ki so molzle l. 1926. povprečno po 3302 litrov mleka, kar znaša na dan povprečno po 9 l mleka. Mleko izkazuje povprečno po 3.80% toščobe. To je lep uspeh rejskega prizadevanja pri tej pasmi.

KMETIJSKE NOVICE.

Pozikusno oranje s Sackovimi plugi. O priliki kmetijske razstave na Ljubljanskem velesejmu priredi Kmetijska družba v sredo, 21. t. m. ob 2. uri popoldne v družbeni drevnici na Poljanah pozikusno oranje z raznimi vrstami plugov in kultivatorjev Sackove trdke. Vabijo se kmetovalci, da se tega oranja udeležijo, da vidijo delo raznih dobrih plugov.

Osebnosti. Petindvajsetletnica. Obče znani in med kmečkim ljudstvom mariborske oblasti izredno priljubljeni neumorni kmetijski strokovnjak, gospod **Martin Zupanc**, strokovni referent za živinorejo pri kmetijskem oddelku velikega župana mariborske oblasti, je obhajal 1. septembra petindvajsetletnico svojega uspešnega delovanja med narodom. Čestitamo in mu želimo še več takih obletnic!

Osebnosti. Zadnja notica o novem uredniku „Gospodarskega lista“ v Zagrebu nam je popraviti v toliko, da je bil g. dr. **Albert Ogrizek** rojen v Osijeku, doma pa v Rogaški Slatini in da njemu ni poverjena uprava veleposestva Maksimir, ampak da deluje na zagrebški univerzi kot profesor iz pašništva, alpskega gospodarstva in hranidbe.

Poučno potovanje srbskih kmetovalcev iz Užic po Sloveniji. V dneh 23. do 30. septembra prirede srbski kmetovalci iz Užic v Srbiji poučni zlet v Slovenijo, in sicer pod vodstvom tamošnjega velikega župana g. Vilko Bahtiča. Zletniki si bodo na tem potovanju ogledali gospodarske naprave v Ljubljani in okolici, ob tej priliki tudi kmetijsko razstavo, razna gospodarstva v škofjeloškem in kranjskem okraju, dalje sirarstvo in mlekarstvo v radovljiskem okraju in v Bohinju, slednjič še kmetijsko šolo na Grmu in tamošnje vinogradniške kulture. Pozivljamo naše rojake, da jih povsod gostoljubno sprejmejo.

Razstava živine. Dne 22. septembra t. l. ob pol 9. uri se vrši v Šmarjeti pri Rimskih toplicah na sejmišču razstava ple-

menske živine muredolske pasme. Razdeljenih bo okrog 70 denarnih nagrad. Glavni namen razstave je pospeševanje izključno muredolske govedi v tukajšnjem okraju.

Vestnik društva kmetijskih strokovnjakov za Slovenijo.

Članarina: Tovarišem, ki so v zaostanku s članarino, smo poslali koncem avgusta prvi opomin. Pozivamo jih, da se gotovo odzovejo in izvršijo svojo glavno dolžnost proti društvu. Z oklevanjem povzročijo društvu samo nove stroške in tudi njim samim to ni v prid. — **Novi člani:** Na odborovi seji dne 31. VIII. sta bila sprejeta na novo inž. Artur Gutman (Turnišče pri Ptuj) in Ivan Supanc (Kamarišče v Slavoniji). — **Občni zbor** se bo vršil 12. nov. v Celju; več prihodnjic. — **Posredovanje službe:** službo iščejo starejši, oženjeni strokovnjaki, medtem ko reflektirajo službodajalci na mlade, neoženjene moči. — **Organizacija kmet. pospeševalne službe v oblastih** zasluži našo največjo pozornost; 17. IX. ob 10. uri se vrši seja razširjenega odbora, kjer se bo razpravljalo samo o tej zadevi.

URADNE VESTI.

VABILA

k občinim zborom podružnic Kmetijske družbe za Slovenijo.

SPORED:

1. Točke 1.—6. po § 31. družbenih pravil.
2. Slučajnosti.

Bled, v nedeljo, 2. oktobra 1927. ob treh popoldne pri načelniku; **Gomilsko**, v nedeljo, 9. oktobra 1927. ob poldevetih popoldne v šoli; **Jarenina**, v nedeljo, 9. oktobra 1927. po rani sv. maši ob osmih zjutraj v zgornji šoli; **Poljčane**, v nedeljo, 2. oktobra 1927. ob treh popoldne v občinski pisarni; **Sv. Lovrenc na Dravskem polju**, v nedeljo, 2. oktobra 1927. po rani sv. maši v čitalnici.

Tržne cene.

Cene so v dinarjih.		Ljubljana		Maribor	
Seno in žitni in drugi pridelki	pšenica	1 q	335— do 350—	325— do 350—	—
	rž	1	290— do 320—	250— do 300—	—
	ječmen	1	275— do 300—	275— do 300—	—
	oves	1	260— do 285—	250— do 275—	—
	proso	1	325— do 350—	300— do 400—	—
	koruza (nova, sušena)	1	265— do 285—	280— do 325—	—
	ajda	1	410— do 450—	400— do 500—	—
	fižol, ribničan	1	425— do —	400— do 450—	—
	fižol, prepeličar	1	450— do —	— do —	—
	krompir	1	100— do —	100— do 125—	—
Seno in žitna sila	sladko seno	1 p	80— do 100—	40— do 87 50	—
	kislo seno	1	50— do —	— do —	—
	silama	1	50— do —	30— do 40—	—
Goveda živina	Voli I. žive teže 1 kg		9 50 do —	8— do 8 50	—
	II.	1	8— do —	7— do 7 50	—
	III.	1	7— do —	6— do 6 50	—
	Krave, klobasnice	1	3— do 4—	3 50 do 4—	—
Praslič	(Prigon v Ljublj. 186, v Marib. 672 glav).				
	Teleta žive teže 1 kg		13— do 14—	— do —	—
	(Prigon v Ljublj. 32, v Marib. 12 glav).				
	6—8 tednov stari komad		200— do 350—	150— do 180—	—
Mleko, maslo, sir, jajca	3—4 mesece stari		— do —	320— do 400—	—
	5—7 mesecev stari		— do —	420— do 4 00—	—
	debel žive teže 1 kg		— do —	10— do 11 50	—
	debel mrtve		— do —	15— do 18—	—
Mleko, maslo, sir, jajca	(Prigon v Ljublj. 153, v Marib. 135 glav)				
	piščanec komad		10— do 22 50	15— do 25—	—
	kokoš komad		25— do 35—	32— do 45—	—
	mleko 1 lit.		2 50 do 3—	2— do 2 50	—
Mleko, maslo, sir, jajca	smetana 1 l.		— do —	12— do 14—	—
	čajno maslo 1 kg		50— do 60—	50— do 60—	—
	surovo maslo 1		44— do —	36— do 40—	—
	bohinjski sir 1		32— po —	— do —	—
Mleko, maslo, sir, jajca	sirček 1		10— do —	4— do 7—	—
	jajce komad		1— do 1 25	1 25 do 1 50	—
	trda drva 1 m ³		150— do —	140— do 160—	—
	mehka drva 1		75— do —	105— do 120—	—

Za uredništvo odgovoren: Viljem Rohrman. — Tisk J. Blasnika nasl. v Ljubljani. — Za tiskarno odgovoren Mih. Rožanec.

KMETOVALEC.

Glasilo Kmetijske družbe za Slovenijo.

Inserati se računajo po naslednjih cenah:

1/1 stran	Din 2400.—	1/8 strani	Din 400.—
1/2 strani	Din 1200.—	1/6 strani	Din 300.—
1/3 strani	Din 800.—	1/12 strani	Din 200.—
1/4 strani	Din 600.—	1/24 strani	Din 100.—

Priloga listu stane Din 1500.—. — Mala naznanila do 20 besed stane Din 20.—, vsaka nadaljna beseda 1 Din.

Kmetovalci — udje Kmetijske družbe!

Naročajte vse kmetijske potrebščine edino-le pri svoji strokovni organizaciji t. j. pri Kmetijski družbi za Slovenijo; edino-le ona Vam more dati vsa potrebna jamstva glede izvirnosti in dobre kakovosti umetnih gnojil, krmil, semen in strojev. Bodite previdni pri nakupovanju potrebščin, ne nasedite raznim »cenejšim« ponudbam.

Kmetijska družba ima za svoje ude v zalogi naslednje kmetijske potrebščine.

Vse cene so popolnoma neobvezne, ter veljajo tako iz skladišča v Ljubljani kakor iz Maribora.

Udom iz mariborske oblasti sporočamo, da so vse kmetijske potrebščine na zalogi tudi v Mariboru, Meljska cesta št. 12, v lastni hiši Kmetijske družbe. Udje se lahko obračajo tudi naravnost na: Skladišče Kmetijske družbe v Mariboru, Meljska cesta 12.

Semena in žita:

Dioseška semenska pšenica po Din 4.50 za 1 kg.

Prvovrstna semenska rž po Din 4.50 za 1 kg.

Oves „Ligovo“ po Din 3.50 za 1 kg.

Kose prvovrstne	65 cm,	70 cm,	75 cm
po Din	22.—	24.—	24.—

Umetna gnojila.

Cene veljajo za nadrobne pošiljke. Pri vagonskih naročilih naj se podružnice obrnejo preje pismeno na družbo, ki jim bo napravila po možnosti ugodnejše cene. Večje zaloge se nahajajo tudi pri Zvezi podružnic v Brežicah ter v podružničnem skladišču v Novem mestu, ter na Rakeku pri gospodu Mat. Stržaju.

Apneni dušik v pločevinastih posodah po Din 310.— za 100 kg — Za 1 ha 200 do 300 kg.

Apneni prah, rinfuza (prosto) naložen v Trboveljski ali Zagorski apnenici, po Din 12.50 100 kg, samo vagonke pošiljke.

Kalijeva sol, 42% po Din 170.— za 100 kg, vreče po 50 kg stanejo 90.— Din z vrečo vred. Za 1 ha 200—300 kg.

Kajnit po 95.— Din za 100 kg. — Za 1 ha 400—600 kg.

Kostni superfosfat 18/20%. Cena Din 145.— za 100 kg Ljubljana-Maribor. Na hektar 300 kg.

Mavec (gips) za gnojenje. Cena po 40 Din za 100 kg z vrečami vred. — Na ha 600 kg.

Mešano umetno gnojilo za polje, travnike in vinograde, ki vsebuje 8½% kalija, 5% dušika in 9% fosforove kisline po Din 180.— za 100 kg. — Za 1 ha 500 kg.

Rožena moka, izborna dušičnato gnojilo za vinograde po Din 350.— za 100 kg. Vreče po 100 kg. — Za 1 ha 300—500 kg.

Rudninski superfosfat 16—18% po Din 92.— za 100 kg, v vrečah po 100 kg, za 1 ha 300—500 kg. Pri celih vagonih Din 90.— za 100 kg franko na vsako postajo v Sloveniji.

Razklejena kostna moka, 29% fosforove kisline, 2½% dušika po Din 120.— za 100 kg. Vreče po 100 kg. Za 1 ha 250 do 300 kg.

Surova kostna moka z 21% fosforove kisline in 5% dušika po Din 115.— za 100 kg. — Za 1 ha 300—400 kg.

Thomasova žlindra. Cene za 100 kg pri odjemu pol ali celega vagona franko kolodvor Ljubljana ali Maribor jamčeno 18/19% po Din 142.—. Za na drobno oddajo v Ljubljani in Mariboru stane vreča 100 kg 18/19% Din 146.—, vsak odstotek višje vsebine Din 6 več.

Oddaja umetnega gnojila na drobno:

Na željo odda družba vrtnarjem in malim posestnikom umetna gnojila na drobno, t. j. na posamezne kilogr. po nastopnih cenah iz skladišča na Turjaškem trgu št. 3. — Superfosfat po Din 1.25, Thomasova žlindra po Din 1.75, kalijeva sol po Din 2.—, mešano gnojilo za vrtove in za cvetice v loncih po Din 2.50 za 1 kg z vrečami vred.

Krmila:

Lanene tropine z 38/40% beljakovin in tolšče po Din 3.50 za 1 kg v vrečah po 50 kg.

Klajno apno v izvirnih vrečah, težkih 50 kilogramov po Din 4.25 za kilogram, na drobno Din 5 za kg, najmanj 5 kg.

Ribja moka v originalni vreči 100 kg po Din 9.50 za kg na drobno Din 10.— za kg, najmanj 5 kg.

Živinska sol po Din 2.25 za 1 kg Ljubljana, z vrečami (po 50 kg) vred.

Vinogradniške in vrtno potrebščine:

Arborin, sredstvo zoper drevesne škodljivce, v steklenicah po 1 in pol kg po Din 20, v ročkah po 3½ kg Din 50.—

Arsokol (glej spis v štev. 5. lanskega „Kmetovalca“) svinčen preparat zoper razne drevesne škodljivce, osobito proti črvičnosti jabolk, proti listnim in krvavim ušem, v steklenicah po 100 gr Din 20.—

Antiklor (salojidin, natr. tiosulfat) v sodih po 300 kg Din 5.20, v sodih po 100 kg Din 5.40, v manjših količinah po Din 5.60 za kilogram.

Azbest Clarit za čiščenje vina po Din 70 za kg.

Azbest dunajski za čiščenje vina po Din 40 za kg.

Cepilna smola po ¼ kg Din 15.—, ½ kg po Din 8.—

Ebulioskope Vidal-Maligand za preizkušanje alkohola v vinu po 500 Din za kompl. aparat.

Eponit za čiščenje vina po Din 50.— za kg.

Enokarbon (Oenocarbon), prepar. ogljen prah za čiščenje vina po Din 50 za 1 kg.

Flora škropilnice, dvoliterske, za vrtno nasade, po Din 370.—

Gobčni odpiralč „Ekspres“, 150 Din komad.

Gnojne vile s 4 rogiji po 15.— Din za komad.

Grozni mlin, domače tvrdke, po Din 850.—

Grozni mlin inozemske tvrdke, 65 kg teže po 1580.— Din.

Grozni reblijači „Ideal“ štev. 8, prenosljiv po 2550.— Din.

Grozni reblijač inozemske tvrdke po 5450.— Din.

Gumijeve cevi za škropilnice po 15.— Din meter.

Gumijeve kroglice za trtne škropilnice po 50 par komad.

„Julien“ za čiščenje vina, za belo in za rdeče ¼ kg Din 30, ½ kg Din 50, 1 kg Din 90.—

Merilo za sode, novost patent Matievič, všteti tabelo po 130.— Din za 2 m zložljiv aparat.

Moštne mere, žepne, mali format po Din 95.—, večji format s termometrom po Din 140.—

Nitrij bisulfit v tabletah po 180 Din za 1 kg.

Petrolfenol, sredstvo zoper krvavo uš, po Din 12.50 za kg.

Rafija je dobiti v skladišču Maribor po Din 20 za 1 kg.

Sadni mlin inozemske tvrdke po 4250.— Din.

Sadni mlin domače tvrdke Din 1450.—

Salojidin (antiklor, natr. tiosulfat) po Din 5.20, 5.40 in 5.60 za kg. Glej Antiklor!

„Srgo“ aparati za zatiranje poljskih miši po Din 200.—, Srgo patroni po Din 7 za komad.

Sulfol (koloidalno žveplo) proti oldiju v zavitkih po pol kg 65 Din, po 1 kg 120 Din orig. zavitek.

„Stopp“ nastavke za škropilnice (hipni zatvor iz medicine) sistem Fr. Nechwile, po Din 165.—

Škropilnice franc. znamke „Automatique“ Din 680.—

Škropilnica za sadno drevje in hmelj „Unikum“ od tvrdke „Nechvile“ ročno-prevozna z dvema cevma po 3 m, štirimi podaljševalnimi cevma po 75 cm, 2 bambusovimi cevma po 4 m in Patent razpršilnikoma Din 2900.—

Škropilnice ročne, male po Din 100, velike po Din 200. (Razpršilniki za veliko ročno škropilnico Din 18.— za komad.)

Trtne škropilnice, bakrene, sistem Vermorel po Din 500, sistem Jessernik po Din 500, sistema Kmetijska družba po Din 450, original Komet Nechwile D 123 Din 500 za komad.

Uranija zelenilo po Din 80 za kg.

Uspulun — za razkuževanje vseh vrst semenja — v škatlicah po 100 gr Din 22.—, 500 gr Din 92.

Vinalkometer za določanje alkohola od tvrdke Theo Seitz po Din 120.—

Vinometri „Weinlaube“ inozemske tvrdke po Din 60.—

Žveplo dvojno ventilirano 85/95% Chancel po Din 4.60 za 1 kg, z 3% galico po Din 4.90 za 1 kg.

Žveplovci trakovi na azbestu po Din 16 za kg.

Žveplalnik „Vindobona nahrbtni 26“ Din 500.—

Žveplalnik za sode po Din 60.— za komad.

Žveplalnik, ročni po 65 Din za 1 komad.

Žveplalnik nahrbtni, št. 1 Din 450.—, št. 3 Din 500.—

Vrtnarsko orodje, orig. tvrdke S. Kunde & sin:

Cepilni noži za okulacijo in kopulacijo po Din 38.50, Din 58.75, Din 44.75, Din 36.25, Din 60.25, Din 84.—; vrtni noži po Din 57.25, Din 67.75; vrtno in trtne škarje po Din 52.—, 76.—, 117.—, 146.—, 190.—

Žage za drevesa od Kunde, od 30.— do 124.— Din.

Živinoreja in mlekarstvo.

Opozorjamo mlekarne na znižane cene večjih posnemačnikov „Baltic“ in „Titan“.

Brzoparlinski „Alfa“ original B po 1201 po 1900.— Din.

Gumijevi seski za teleta po Din 20 in 30 komad.

Laktodensimeter (za določanje gostote mleka) po prof. Gerberju po 40 Din.

Mlečne cevi št. 3562 po Din 6.—; št. 3561 po Din 7.—

Posnemačnik „Titan“ za 1501 po Din 2200.—

„Baltic“ posnemačnik za 351 Din 620, M:O za 601 Din 1260, za 1001 K: po 1700 Din, za 1301 K po Din 1800 ali isti stroj s podstavkom Din 2750.—

Požiralnikove cevi za teleta 160, za goved 350 Din.

Reporezni stroj E. W. A. po Din 700.—

Sirišče dansko, orig. Hansen v prahu, iz Kodanja, v dozah po 25 gr po Din 15.—

Sirišče „Kastel“ se dobi v pločevinastih puščicah po 25 gr Din 10, 50 gr po Din 20, 100 gr po Din 40, 250 gr po Din 110, 500 gr po Din 180.

Sesalke za gnojnice (gnojne pumpe) 330 cm po Din 950, 360 cm po Din 970, 390 cm po Din 990, 420 cm po Din 1025, 290/420 cm po Din 1120.

Telečji napajalniki po Din 130.

Trokarji za goved po Din 100, za teleta in ovce po Din 76.

Razne kmetijske potrebščine:

Grablje železne, 10 zobne po Din 9.— za komad.

Higosan, sredstvo proti snežni plesni rži, progavosti ječmena v zaklopnih po 200 gr po 40 Din.

Kultivatorji (ročni) po 18 in 25 Din komad.

Mortol aparat za uničevanje mrčesa (gl. spis v Kmetovalcu štev. 15), po Din 80.— za garnituro.

Orodje vrtnarskega društva: klini za vrstico po 3 Din, lopate za štihanje po 23 Din komad.

Pasti za voluharje po 10 in po Din 6.—, klešče za pasti Din 5.—

Porzol preiskušeno suho sredstvo za prašenje semenja proti snetjavosti v zav. po 200 gr Din 20.—

Peresa k vrtnim škarjam po 1 Din komad.

„Ptičji strah“. Vsebuje 20 strelcov, stane Din 20.—

Robkalni stroj za koruzo EMR po Din 950.—

Tobačni izvleček v sodih po približno 100 kg po 10 Din kilogram nadrobno v pločevinastih kantah po 4 in pol kg vsebine po 70 Din in v steklenicah po dva kg po 30.— Din z ambalažo vred. Po pošti se razpošiljajo le pločevinaste kante.

Triljerji (orig. Heidovi) po 3600 Din.

Žitni čistilnik z 7 siti po Din 1400.

Žitni čistilnik z 10 siti po Din 1600.

Poljedelski stroji:

Universal plugi:

Sackov plug D7 MN po Din 1180.—

Sackov plug D6 MN po Din 1000.—

Sackov plug EFB5 po Din 920.—

Sackov plug E9E po Din 1300.—

Dvojni Sackov plug ZH6RU po Din 1650.—

Obračalni plug UW5 po Din 1040.—

Obračalni plug NW5 po Din 1300.—

Plužni lemeži Sack: 7M24 po Din 52.—, 6R24 po Din 48.—

Podzemeljski plug Sack (glava) XII po Din 400.—, Sack (glava) XV po Din 400.—

Sackov kompl. plug z sedmimi izruvači za krompir po Din 1250.—

Izruvač za krompir Sack (glava) z sedmimi deli Din 420.

Okopalniki: H4 (glava) po Din 315; XXV SACK (koparice) (glava) po Din 440.

Okopalnike Planet-Plantage kompletne po Din 800.—

Osipalniki: z enim prednjim kolesom, kompletni po Din 780; HSE (glava) po Din 310; HZL (glava) po Din 700, manjši (glava) po Din 350; M za 7" plug (glava) (Sack) po Din 390.

Nijvska brana SE2 po Din 700.

Travniška brana A3 po Din 750.—, A4 po Din 760.

Travniške brane z zvezdnimi členki SA3 po Din 900.—, SB3 po Din 980.—

Travniški skarifikator „Darius“ 14 po Din 2160.

Sejalni stroj „Isaria“ širok 1.25, vrst 11, Din 5000.

Stroj za suho kvašenje žita (Mayer Trockenbeizer Ideal, 1) po Din 950.—

Kultivator FZBVR SACK z sedmimi noži po Din 1780, z devetimi (peresnimi noži) po Din 1980.

Nalezljivo sramnično vnetje.

„Z zadoščenjem sem zaznal, da je izvrstno učinkujoči „Bissulin“ na veleposestvu preprečil, da že dve leti ni bilo obolenja na sramničnem vnetju.“

Zivinozdravnik Dr. Berliner Tierärztliche Wochenschrift 1915, No. 36.

„Bissulin“ se izdaja le na živinozdravniško odredbo.

H. Trommsdorff, Chem. Fabrik, Aachen. Zastopnik: „Lykos“, Mr. K. Vouk, Zagreb, Jurjevska ulica št. 8.

KMETSKI HRANILNI IN POSOJILNI DOM

reg. zadr. z neom. zav.

Račun poštno hranilnice št. 14257

Brzjavke: „Kmeti dom“ Telefon 2.847

v Ljubljani, Tavčarjeva (Sodna) ul. šte. 1, prtiličje

Daje:

Posojila na vknjižbo, proti poroštvo ter zastavi premi nin in vrednostnih papirjev ter dovoljuje krealite v tekočem računu pod najugodnejšimi pogoji.

Obrestuj

vloge na 6 % brez od-
knjižice 6 % povedi
čistih.

Večje stalne vloge in
vloge v tekočem raču-
nu po dogovoru.

Preskrbuje:

Kavcijske inkase, srečke
in vrednostne papirje
ter čelke in nakaznice
na druga mesta.
Uradne ure: vsak de-
lavnik 8.—12.1/2 in od
3.—4.1/2

Pooblaščen prodajalec srečk državne razr. loterije.

Kmetovalci, čitajte kmetijsko - strokovne knjige!

KMETIJSKE KNJIGE

in gospodarska navodila, ki jih ima naprodaj „KMETIJSKA DRUŽBA ZA SLOVENIJO“ v Ljubljani, Turjaški trg šte. 3.

Splošno kmetijstvo.

	Dln
F. Štupar, Navodilo, kako je sestavljati poročila o letni	5.—
B. Skalicky, Kmetijske razmere na Češkem (broš.)	10.—
I. Majdič, Nasveti za hišo in dom (vez.)	30.—
F. Pengov - Dr. Ratajec Poljudna kemija (broš.)	18.—
F. Povše, Umni kmetovalec II. III. snopič po	12.—
V. Rohrman, Poljedelstvo I. II. snopič po	15.—
Rohrman - Dular, Gospodarski nauki	15.—

Travništvo.

Weinzierl - Turk, O sestavljenju in setvi travnih mešanic (broš.)	15.—
Inž. Turk, Navodilo o gnojenju travnikov	5.—
Inž. Turk, Travništvo I. snopič po	8.—
Inž. Turk, Travništvo II. snopič po	13.—

Vinarstvo in kletarstvo.

B. Skalicky, Pridelovanje in razpečavanje namiznega grozdja, ter vzgoja trt na špalirju (broš.)	10.—
B. Skalicky, Kletarstvo (vez.)	72.—
A. Žmavc, Vinarstvo (vez.)	66.—
Imenik vinogradnikov mariborske oblasti	10.—

Sadjarstvo in vrtnarstvo.

M. Humek, Breskev in marelica (broš.)	10.—
M. Humek, Praktični sadjar (vez.)	80.—
M. Humek, Sadje v gospodinjstvu (broš.)	24.—
M. Humek, Sadno vino ali sadjevec (broš.)	10.—
F. Kafol, „Sadjarstvo“	10.—
J. Zupanc, „Konzerviranje sadja in povrtnine“	16.—

M. Humek, Pet slik od zlahtnih hrušk	10.—
M. Humek, Domači vrt (vez.)	40.—
I. Priol, Ameriški način sortiranja in vkladanja sadja (broš.)	5.—

Živinoreja in živinozdravstvo.

Steuert - Jamnik, Soseda Razumnika „Konjereja“	15.—
L. Tepina, Podkovstvo (broš.)	20.—
F. Dular, Domači živinozdravnik (vez.)	44.—
A. Silvnik, Perutninarstvo (vez.)	50.—
Dr. Voszka, Reja domačih zajcev (broš.)	10.—
F. Erjavce, Živali v podobah, II. zv. ptice (vez.)	26.—
A. Pevc, „Sirarstvo“	65.—
A. Pevc, „Mlekarstvo“	25.—

Čebelarstvo.

A. Janša, Nauk o čebelarstvu (broš.)	24.—
D. Beranič, Temelji uspešnega čebelarstva	15.—
F. Lakmayer, Umni čebelar (vez.)	38.—

Razne gospodarske knjige.

M. Kostanjevec, O užitni vini in mesa (broš.)	5.—
A. Šivic, Poljudno navodilo za merjenje lesa	15.—
J. Künzle, Zdravilna zelišča (broš.)	8.—
J. Künzle, Zel in plevel „Slovar naravnega zdravilstva“ (vez.)	75.—
L. Purgaj, Gospodinjstvo (broš.)	40.—
Dr. Šavnik, Dohodnina (broš.)	8.—
A. Beg, Naše gobe, navodilo za spoznavanje užitnih in strupenih gob (vez.)	50.—
Makuc - Jamnik, Določanje žive teže pri govedu brez tehtnice	10.—

Vinogradniki!

Uporabljajte edino modro galico znamke

„MARENGO“

ker je najboljša! — Analiza kr. hrvatsko slavonskega zem. kemijsko analiznega zavoda v Zagrebu pod šte. 136 kaže:

„Marengo“ galica je 99.6 % modra galica.

Brzjavi: AGIMEX, Zagreb. — Generalno zastopstvo:

ZLATKO A. FISCHER, ZAGREB, MAŽURANIČEV TRG ŠTEV. 14.

Ob naročitvi knjig zahtevajte pošno položnico!

Po prejemu denarja se takoj odpošljejo knjige!

Mala naznanila.

Le prvi predplačilu, do 20 besed stane Din 20.—, vsaka nadaljna beseda po 1 Din.

Vsakega 10. in 25. v mesecu se zaključijo sprejemanje oglasov za prihodnjo številko. Upravištvu ne prevzame posredovanja.

V Rajhenburgu

ali okoliščini se kupi hišica z vrtno. Ponudbe pod „20.000 Din“ na upravništvu „Kmetovalca“ številka 229.

Sadno drevje!

Večje število visokodebelnih jabolčnih in hruškavih dreves samo boljše vrste za jesensko saditev, ter vsake vrste priličnega drevja in nekaj marelic ima po zmernih cenah naprodaj in razpošilja: Andrej Halner, Dorlarje 14, pošta Škofjaloka. (Pri večjem številu znaten popust). 234

Kuharica,

ki zna dobro kuhati, pridna, močna in potrpežljiva, se sprejme v večjo trgovsko hišo na Dolenjskem. Služba stalna. Ponudbe pod „Kuharica“ na upravo „Kmetovalca“ pod številko 238.

Stiskalnice in mlini

za sadje in grozdje, kotli za žganje po najnižjih cenah pri Fr. Stupica, Ljubljana, Gosposvetska cesta št. 1. 239

Sadna drevesa na prodaj!

za jesensko saditev po znižanih cenah, kakor več s o divjih kostanjih, jabolk, hrušk, češpelj, češenj, orehov in vse vrste pritikavcev. Cene po dogovoru, ustmeno ali pisмено. Naslov: Jakob Pintar, sadjerejec, Sv. Tomaž - Bukovca, pošta Škofja Loka. 250

Knjigo „Sadjarstvo“

drugo razširjeno in spopolnjeno izdajo, spisal Fr. Kofol, priporočamo vsem sadjarjem, da si jo takoj naročijo pri Kmetijski družbi v Ljubljani, Turjaški trg 3. Cena 10 Din. 249

Sadno drevje

vseh priznanih sort in plemen po ugodnih cenah oddaja jeseni I. slovenska drevesnica Iv. Dolinšek, St. Pavel v Savinjski dolini. 247

Staro železo in kovine

kupuje Fr. Stupica, železnina, Ljubljana, Gosposvetska cesta 1. 245

Vabilo

na občini zbor vinarske zadruge „L'Automerčan“ r. z. z o. z. za lutomerski in ormoški okraj, ki se vrši pri Sv. Boltenku pri Središču, dne 19. septembra 1927 ob 11. uri predpoldne v hiši g. M. Rakuša v Obrežu pri Središču. Dnevni red: 1. Citiranje zadnjega zapisnika. 2. Poročilo predsednika. 3. Poročilo nadzorstva. 4. Odobritev bilance. 5. Volitev ude v načelstvo. 6. Predlogi in nasveti. 7. Služajnosti. — V slučaju nesklepnosti se vrši čez pol ure drugi občini zbor, ki bo sklepčen pri vsakem številu članov. — K obilni udeležbi vabi odbor. 248

Naročite takoj legitimacije za Rmetijsko razstavo

v Ljubljani (od 17. do 26. sept.) pri Rmetijski družbi v Ljubljani
Cena Din 30.— le proti predplačilu.
(Polovična vožnja po železnicah).

Zdravila za ljudi in živali.

Prizkušene lastne specialitete z natančnimi navodili. Hočevar eva Aromatična železnata tinktura. Zoper slabokrvnost, slabo prebavo in oslabeleost. 1/2 l stekl. 20 Din. Naročiti in porabiti je 3 stekl. Lecithin kroglice z železom. Živčna hrana za živčno oslabele, nerazvne ter od duševnega in telesnega dela izmučene. Škatla 24 Din. Hočevarjev želodčni prašek. Učinkuje pri želodčnem katarju, t. j.: pri tiščanju in bolečinah v želodcu, želodčnem krču, kislem izpahovanju in bljuvanju. Škatla 20 Din. — Protislaki cvet. Preizkušeno mazilo zoper revmatizem in trganje. Stekl. 14 Din. — Prsni sok in prsni čaj. Zoper kašelj in bolečine v prsih. Oboje 16 Din. — Migrenol. V 10 min. učinkuje tablete zoper glavobol, trganje in vročico. Cevka z 10 tabl. 15 Din. — ZA DOMAČE ŽIVALI: Sadnikarjev zdravilni prašek zoper obolenje prašičev. Sigurno zdravilo zoper bolezn na prebavilih, ki čisti in odvača kužne bacile. Pospešuje tek in rejo živali, ter zabrani izbruh rdečice. Zavoj 12 Din, 10 zavojev 100 Din. — Bosulin svečice. Edino zdravilo zoper srmačno vnetje pri govedih. Zanesljivo zoper jalovost krav in telic. Škatla z 12 svečicami 30 dinarjev. — Protikataralni prah za konje. Preizkušeno zdravilo zoper konjski kašelj, težko dihanje in izgubo teka. Škatla 20 Din. Na vsa vprašanja odgovorjam brezplačno! V zalogi vsa druga zdravila! Izdeluje in razpošilja samo:

Lekarna Mr. Stanko Hočevar Vrhnika števil. 96.

Čuvajte se ponaredb, zato naročajte naravnost od mene! Pri večjih naročilih popusti!

ČADEŽ & BRCAR

LJUBLJANA,
Kolodvorska ulica št. 35
ima vedno na zalogi po konkurenčnih cenah:
poljedelske trijerje, la gonilna jermena, naravne in umetne mlinске kamne, mlinске potrebščine.

Hrastov želez

kupujem v vsaki množini. — Naslov se izve pri upravi „Kmetovalca“ pod št. 241. 241

Reporeznica

zelo malo rabljena, v dobrem stanju, skoraj nova, ima na prodaj: Martin Bajuk, Božakovo, pošta: Metlika. Cena po dogovoru. 246

1 vagon (okoli 3000) smrekovih drogov

(kapnice), 4—5 metrov dolge, se kupi. Ponudbe na A. Sušnik, Ljubljana, Zaloška c. 21. 244

Kupujemo vsakovrstno

zlato, srebro, zlati in srebrni denar.

Plačamo najvišje cene! Tovarna za ločenje dragih kovin, Ljubljana-Siška, Jernejeva c. 8. 243

Absolvent

Št. Jurske kmetijske in Mariborske vinarske in sadjarske šole, ter 6 mesečnega združnega tečaja v Ljubljani, z dvoletno prakso na Češkem, vojašnice prost, išče primerne službe. Informacije se dobijo pri upravi „Kmetovalca“ pod števil. 251.

Brinje

vsakovrstno, nudi najceneje trvdka I. Knez v Ljubljani, Gosposvetska c. 3. 252

Za krmljenje zahirane, oslabele in rahitične živine je najboljšo sredstvo

„TEŽAKOVO hranilno in zdravilno olje za živino“,

ki je v te namene preizkušeno, koristnim priznано in priporočeno od najvišje inštanace

„Buljatričke klinike veterinarskega fakulteta in Zavoda za živinogojstvo na Kr. sveučilištu SHS. u Zagrebu s protokolom Br. 75. od dne 14. junija 1927. To olje dobavlja edino trvdka

M. TEŽAK, Zagreb Gunduličeva ulica broj 13

ki pošilja na zahtevo navodila o uporabi tega olja vsakomur brezplačno.

I. JAX & SIN Ljubljana,

Gosposvetska c. 2
priporoča bogato zalogo. Pisalni stroji Adler in Urania, šivalni stroji za rodbino in obrt.

Vozna kolesa Styria Dürkoop, Orožno kolo (Waffenrad). Ceniki zastoj in franko.

Naročila na sadno drevje.

Iz drevesnice Kmetijske družbe se bodo oddajale za jesensko saditev (koncem oktobra) sledeče vrste sadnega drevja:

- Visoke jablane:** Bobove, Dolenjska voščenska, Landsberška reneta, zlata parmena, Damasonova reneta, Kaselska reneta, Jakob Lebel, beli ananas, I. vrsta po 12.50 Din.
- Prillične jablane:** Landsberška reneta, bellefleur, Lord Suffield, čellini, Viljem Transparentovec, Deanov Kodlin, po 20 Din in nekaj marelic po 25 Din.
- Visoke hruške (žlahtne):** Hardisovka in Avranška; **mošnice:** Ozimka, Vajlarca in Koroška I. vrsta po 12.50 Din. (Prilličnih hrušek in češpelj letos in prihodnje leto ne bo na prodaj).

Naročila, ki se morajo zaarati, sprejema Kmetijska družba že sedaj in je v interesu naročnikov, da se čimprej prijavijo s svojimi naročili. Družba si pridržuje pravico, poslati ev. kako drugo pripravno vrsto, če bi naročena vrsta že pošla. Pri vsaki naročitvi je navesti železniško postajo — Manj kot 10 dreves se ne bo pošiljalo. Stroški za ekspedicijo za vsak ovoj po 20 Din.